

GAZETA

INVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX
Nr. 898
Vineri 12 mai
1967
4 pag. 23 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Asemeni cărților, asemeni lecțiilor, această poartă măiestrit sculptată de la Școala din Mușești, raionul Curtea de Argeș, îi învață pe elevi să tubească frumosul, să ducă mai departe tradițiile artei populare.

ORGANIZAREA ULTIMEI ETAPE ȘCOLARE SATISFACE TOATE EXIGENȚELE ?

În structura fiecărui an școlar, organizarea ultimei etape de muncă are o importanță deosebită. Fiind prin excelență perioada în care se definitivează pregătirea elevilor și se verifică, pe o zonă largă, calitatea acestei pregătiri, actuala etapă a anului școlar obligă la o maximă exigență. Este ceea ce ne-a confirmat încă o dată convorbirea cu profesorii cărora le dăm cuvântul mai jos.

Dimensiunea valorică a acțiunilor

Parcă de necrezut, dar în viața de toate zilele oamenilor li se întâmplă frecvent să uite că drumul pe care merg urmează să-l ducă spre o țintă și să-și închipuie că ținta este însuși drumul. E o substituție simplă și înșelătoare tocmai prin simplitatea ei. Asemeni lăcătușului de revizie care ciocănea roțile vagoanelor fără să știe la ce slujește această verificare, profesorul poate ajunge uneori la același gen de inerție în care munca sa devine un scop în sine.

Referindu-se la această idee, prof. VIORICA MARTIN, directoare adjunctă la Școala generală nr. 3 din București, subliniază că elementul cel mai primejdios al acțiunilor specifice etapei finale se află în însăși „specialitatea lor”.

„Acțiunile acestei perioade — consideră prof. Martin — capătă parcă de la un an la altul un mai pronunțat caracter de ritual tradițional. Și tocmai aici e pericolul. În școală la noi, de exemplu, totul este pus la punct. Dar problema este nu numai dacă am organizat munca în conformitate cu anumite instrucțiuni, ci dacă măsurile pe care le-am luat sînt eficiente. Ca să apreciem dimensiunea valorică a acțiunilor noastre este nevoie să le privim prin această prismă, sub acest raport”.

Inchistarea în anumite forme, care îi determină pe unii să uite tocmai scopul în a cărui subordine s-au născut acestea, poate avea într-adevăr consecințe grave. Și, dimpotrivă, inventivitatea, fantezia conjugată cu o atitudine rațională, adaptarea suplă la condițiile concrete și la obiectivul urmărit, oferă satisfacția randamentului.

Ceea ce m-a interesat în primul rînd în organizarea activității cu elevii clasei I în această perioadă — ne declară învățătoarea ELISABETA GĂINĂ de la aceeași școală — a fost nu măsura în care lecțiile răspund unor anume exigențe teoretice generale (am făcut o astfel de greșală cu ani în urmă și rezultatele au fost dintre cele mai proaste). Compoziția clasei, nivelul ei de pregătire, felul în care am ținut lecțiile în cursul anului, toate acestea și-au spus cuvîntul asupra modului în care îmi desfășor activitatea în etapa finală. Faptul că majoritatea copiilor clasei cu care am lucrat în acest an este la nivel destul de ridicat mi-a permis să-mi propun drept obiectiv al actualiei etape acela de a-l apropia cât mai mult de cerințele clasei a II-a.

Confirmînd același punct de vedere prof. TRAIAN GHIRDĂ, de la Liceul din Predeal, insistă asupra necesității de a ține seama de cerințele caracteristice fiecărei școli, fiecărui profesor și fiecărei clase, la un moment dat.

Într-o ședință a consiliului pedagogic, care a avut loc la noi în școală — ne-a spus tov. GHIRDĂ — ne-am propus să dezbaterem probleme metodice specifice acestei etape, cu privire specială la utilizarea materialului didactic. Dar ceea ce a prezentat un interes real în cadrul dezbaterilor pe această temă nu au fost principiile generale la care s-au referit (scutul de alfel) unii dintre participanți, ci relațiile concrete cu privire la condițiile și rezultatele folosirii lui în împrejurările specifice ale ultimei etape la diferite clase și discipline.”

Clasa a VIII-a

Majoritatea profesorilor din școlile generale sînt preocupat cu deosebită atenție de problemele clasei a VIII-a.

Pregătirea din timp a elevilor acestei clase pentru examenul de admitere în licee — consideră prof. IPOLIT MIGNEA din Ploiești — ridică încă probleme destul de serioase. Unele dintre ele reclamă soluții imediate. Deși sub semnul pozitivității, mă refer la situația disciplinei pe care o prezintă, istoria. Dacă pentru limba română și matematică programele rezervă un număr relativ ridicat de lecții de sinteză și recapitulare finală, nu tot același lucru se poate spune și despre istoria patriei. Ceva mai mult, puținul timp disponibil rezervat acestui scop s-a mai redus și ei prin introducerea, în plan școlar, a lucrării scrise pe trimestrul al III-lea. Aceasta face ca elevii să fie lipsiți de posibilitatea de a realiza o privire în ansamblu asupra numeroaselor fenomene istorice studiate. La această carență de pregătire se adaugă, după câte știm din experiența anilor precedenți, una care decurge din metoda desfășurării examenelor. Întrebările de pe biletele de examen se

V. OCTAVIAN

(Continuare în pag. a 4-a)

CEI CE VOR DEVENI SAVANȚII ȘI SCRIITORII DE MÎINE

Zilele trecute au avut loc în Capitală festivitățile de premiere a cîștigătorilor la faza finală a tradiționalelor concursuri de literatură română, matematică, fizică și chimie ale elevilor, organizate de Ministerul Învățămîntului, Comitetul Central al U.T.C. și societățile de științe istorice și filologice, de matematică, de fizică și chimie.

În acest an, concursurile au atras un număr sporit de tineri. Concursul de literatură română, de exemplu, a înregistrat la faza pe localitate peste 15.000 de participanți. Din aceștia au fost selecționați pentru faza regională 2760, la faza finală ajungînd 156. La concursul de matematică au participat 25.175 de elevi la faza pe localitate, 4.275 la faza regională și 276 la faza finală, iar la concursul de fizică și chimie au participat la faza locală 18.727 de elevi, la faza regională 4346 de elevi, iar la faza finală 375 de elevi.

Festivitățile de premiere s-au desfășurat într-o atmosferă caldă, sărbătorească. Au participat profesori din învățămîntul de cultură generală și din învățămîntul superior, oameni de știință și cultură, reprezentanți ai Ministerului Învățămîntului și ai U.T.C. I-au felicitat pe elevi, făcîndu-le urări de noi succese acad.

„Nu-mi aduc aminte exact care scriitor francez spunea un lucru neprevăzut de programele școlare, că odată ce pui mina pe condei să simți că nimeni n-a mai scris înaintea ta. Sînt sigur că nota 10 se va întîlni mai des cu speranțele noastre literare decît ne închipuim.”

Cosinzenele și Feti-frumosiilor le urăm în toate cazurile talent, lucrul cel mai greu de explicat.

Scrie, dragul meu, fără teamă și lasă-te cînt. Limba românească și geniul ei te așteaptă la treabă frumoasă.”

La matematică, premiul I a fost acordat elevilor Barbu Berceanu, clasa a IX-a de la Liceul „Mihai Viteazul” din București, Cornel Popa, clasa a IX-a de la Liceul nr. 1 din Timișoara, Marian Dincă, clasa a X-a de la Liceul din Titu, regiunea București, Radu Popovici, clasa a X-a și Aurel Lazar, clasa a IX-a de la Liceul „N. Bălcescu” din Cluj. S-au mai acordat 62 de alte premii și mențiuni.

La fizică au obținut premiul I Valerian Cristea, clasa a IX-a de la Liceul „Mihai Viteazul” din București, Aurelian Protopoia, clasa a X-a de la Liceul „D. Cantemir” din București, Teodor Bucan, clasa a XI-a de la Liceul „I. L. Caragiale” din București și Eromia Ciuculescu de la Liceul nr. 10 din Timișoara. La fizică s-au mai acordat încă 27 de alte premii și mențiuni.

Premiul I la chimie a fost obținut de elevii: Mihaela Bugeanu, clasa a X-a de la Liceul „Ch. Lazăr” din București, Maria Ștefănescu, clasa a XI-a de la Liceul „Mihai Viteazul” din București și Florea Simion, de la Școala profesională „Muntenia” din București. Alte premii și mențiuni au obținut încă 56 de elevi.

viu felicitare pentru acest concurs, merit să scoată valorile ascunse și să le promoveze, acad. Tudor Argezei își continuă astfel scrisoarea:

„Nu-mi aduc aminte exact care scriitor francez spunea un lucru neprevăzut de programele școlare, că odată ce pui mina pe condei să simți că nimeni n-a mai scris înaintea ta. Sînt sigur că nota 10 se va întîlni mai des cu speranțele noastre literare decît ne închipuim.”

Cosinzenele și Feti-frumosiilor le urăm în toate cazurile talent, lucrul cel mai greu de explicat.

Scrie, dragul meu, fără teamă și lasă-te cînt. Limba românească și geniul ei te așteaptă la treabă frumoasă.”

La matematică, premiul I a fost acordat elevilor Barbu Berceanu, clasa a IX-a de la Liceul „Mihai Viteazul” din București, Cornel Popa, clasa a IX-a de la Liceul nr. 1 din Timișoara, Marian Dincă, clasa a X-a de la Liceul din Titu, regiunea București, Radu Popovici, clasa a X-a și Aurel Lazar, clasa a IX-a de la Liceul „N. Bălcescu” din Cluj. S-au mai acordat 62 de alte premii și mențiuni.

La fizică au obținut premiul I Valerian Cristea, clasa a IX-a de la Liceul „Mihai Viteazul” din București, Aurelian Protopoia, clasa a X-a de la Liceul „D. Cantemir” din București, Teodor Bucan, clasa a XI-a de la Liceul „I. L. Caragiale” din București și Eromia Ciuculescu de la Liceul nr. 10 din Timișoara. La fizică s-au mai acordat încă 27 de alte premii și mențiuni.

Premiul I la chimie a fost obținut de elevii: Mihaela Bugeanu, clasa a X-a de la Liceul „Ch. Lazăr” din București, Maria Ștefănescu, clasa a XI-a de la Liceul „Mihai Viteazul” din București și Florea Simion, de la Școala profesională „Muntenia” din București. Alte premii și mențiuni au obținut încă 56 de elevi.

Cursuri fără frecvență la liceele economice

De la Ministerul Învățămîntului se aduce la cunoștință, că începînd din anul școlar 1967-1968, în fiecare centru de regiune, pe lângă actualile licee de specialitate cu profil economic va lua ființă cîte o secție fără frecvență.

Hotărîrea vine în îndeplinirea dorinței acelor salariați care lucrează în posturi economice de nivel mediu fără a avea o pregătire școlară necesară și care vor să-și completeze studiile fără a părăsi locul de muncă. Cursurile sînt fără frecvență de pe lângă liceele eco-

nomice pot fi urmate de absolvenții ai școlilor generale sau ai altor școli echivalente, indiferent de vîrstă, făcînd dovada că lucrează într-o muncă de specialitate.

Concursul de admitere la aceste cursuri va consta din probe scrise și orale la limba română și matematică din materia claselor V-VIII ale școlii generale.

El va avea loc între 1-7 septembrie 1967. Inscriserile se fac la secretariatele liceelor economice din centrul de regiune între 15-31 august 1967.

Ce e nou la cea mai veche grădină botanică școlară

Pe frontispiciul clădirii Liceului agricol din Blaj, două plăci comemorative vorbesc despre una din cele mai vechi școli din țara noastră unde s-a predat în limba română și despre trei din profesorii acestei școli — Samuil Micu, Gheorghe Șincai și Petru Maior.

În jurul acestei școli cu istorice tradiții se găsește una dintre cele mai vechi grădini botanice școlare din lume, înființată în anul 1881 sub îndrumarea profesorului de științe naturale Alexandru Uliăcan.

De eînd bătrîna grădină botanică din Blaj a intrat într-un tratament de reîntinerire. Au fost retrasate aleile și rondurile, s-au înlăturat plantele degradate și îmbătrînite din speciile care erau reprezentate prin mai multe e-

xemplare, s-au adus numeroase specii noi. Numai de la grădina botanică din Cluj s-au adus peste 1000 de specii.

Colectivul școlii își continuă munca, animat de dorința de a ridica la un nivel mai înalt tradiția unei dinții cele mai vechi grădini botanice școlare din lume.

Prof. OCTAVIAN CODĂU

ANCHETA NOASTRĂ

ORA DE DIRIGENȚIE ȘI LABIRINTURILE FORMALISMULUI

Ora de dirigenție constituie o verigă importantă în activitatea complexă desfășurată de școală pentru educarea comunistă a elevilor. Nu e întîmplător, de aceea, că în consfățuirile cadrelor didactice, în presa de specialitate, ca și în presa centrală se discută adesea despre rolul acestei ore în procesul instructiv-educativ, despre contribuția pe care o aduce la formarea profilului spiritual și moral al tinerii generații, despre aspectele pe care le îmbracă organizarea și desfășurarea ei.

„Anul școlar pe care îl încheiem acum a marcat un pas înainte în organizarea orelor de dirigenție. Conținutul acestora s-a îmbogățit, metodele folosite au devenit mai variate, mai eficiente. Totuși, ora de dirigenție continuă să rămînă un punct nevralgic al activității didactice. De ce? Ne-am adresat cu această întrebare unor directori de școli, profesori, diriginți.”

Publicăm în pagina a III-a concluziile anchetei noastre.

**În școli
se acumulează
o bogată
experiență
pozitivă,
numeroase
inițiative
interesante**

O imagine de la concursurile pe specialități ale elevilor. Participanții la întrecerea „matematicienilor” se concentrează asupra subiectelor.

RELIEF

PE NEGATIV

Băi în... căciulă

Astfel își întărează profesorul Sebastian Gîrbotea însemnările despre practica utilizată în unele grupe ale sindicatului învățământ din Tirgoviste pentru distribuirea biletelor în vederea plecării la băi. Ascultați:

În cancelaria profesorilor, forfotă mare... Toți se îmbulzeau în jurul locului unde era afișată o înștiințare din partea grupei sindicale cu privire la biletele de odihnă. Pe colțul înștiințării, o rezoluție a organizatorului grupei: Cei interesați, să semneze că au luat cunoștință; tragerea la sorți va avea loc mâine. A doua zi, vădit emoționați, o serie de învățători și profesori întindeau mâna către căciula miștoasă în care erau o mulțime de bilete împăturite, cele mai multe, albe, dar citeva cu magicele inscripții: „Eforie-Sud”, „Sovata”, „Băile Herculane” etc.

Chinoniștii ar fi vrut să-și vândă pentru căciulă; praf s-o facă! Parcă ea strica, săraca...

O „soluție” culturală

Căminul cultural din Segarcea nu mai programase de mult un spectacol artistic. Era în pericol să ajungă oadaș pe raion. A cerut atunci ajutorul frățesc al conducătorului local: „Ați pregătit voi, mai de mult, o piesă de teatru; prezentați-o și pe scena căminului”.

Zis și făcut! S-au lăsat toate treburile de o parte (cu toate că se apropia perioada tezelor pe trimestrul doi) și a început repetiția.

Și lăți că acum activitatea culturală bătea în plin. Nu numai obșniștii film care se distribuie regulat în sala căminului, ci și o piesă de teatru. Și, cum din cauza pieștelor filmului risca să rămână fără spectatori (cu atât mai mult cu cât fusese deplasat de la orele în care era programat în mod obșniștit, spre primele ore ale după amiezii), ce și-au spus organizatorii? Hai să vindem bilete! Și au început să le cumpere...

Te mai utili în asemenea cazuri la unele mici nepotriviri, de pildă la faptul că, pentru a-i aduce pe elevi la spectacol, au fost aminate citeva țeze?

Soluția aceasta pentru stimularea activității artistice a căminului cultural nu vă suride? Credem că nici celor din Segarcea nu le va mai suride de acum înainte!

Huşsst!

Illean Badea, directorul Școlii generale din comuna Sinoie, raionul Istra, are brevetul unui nou sistem de păstrare a ordinii în curtea școlii. În fiecare zi, cite patru elevi (doi de dimineață, doi după-amiază) sînt scoși de la ore pentru a păzi lățul și curtea școlii de ordănițele unor vecini „neînțelegători”.

Stau capii-n soare toată ziua și aruncă cu pietre după găini, în timp ce colegii lor învață. Cînd o sta și directorul nu gîndea să mai lăta „acțiunile” pe care le întreprinde?

CUM ȘI ÎN CE RITM SÎNT VALORIFICATE

CREAȚIILE DIDACTICE ORIGINALE?

Traseul înnoirilor — oricare ar fi domeniul de activitate la care aceasta se referă — nu are și nici nu poate să aibă un sens unic. El se află la confluința inițiativelor situate aparent la extremități. Este vorba pe de o parte de inițiative pornite de sus, concepute pe un plan central și care capătă, prin anumite măsuri, caracter instituțional în întreaga rețea a unităților de bază; pe de altă parte, este vorba de măsuri creatoare născute în inșiși unitățile de bază, măsuri care, nu o dată, se dovedesc atât de valoroase încît solicită cu necesitate extinderea cît mai amplă, generalizarea. Evident, rezultatele pozitive vor fi cu atât mai mari cu cît studierea inițiativelor respective și punerea lor în practică va fi mai operativă, mai rapidă.

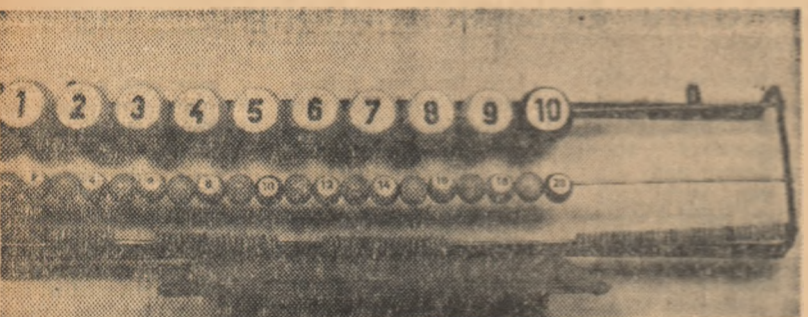
Și pe tărîmul creației pedagogice se acumulează, în prezent, tot mai multe inițiative de valoare, care, aplicate pe scară cît mai largă, își pot dovedi pe deplin eficiența.

Se procedează însă așa pretutindeni? Să urmărim destulul citorva inovații realizate de oamenii din învățămînt.

Experimente dispersate și rugina unei concepții statice

Pentru început, o scurtă fișă de identificare. Două realizări: un tip original de mașină cu bile pentru scoțitul și un calculator didactic fracționar. Realizatoarea lor, profesoara ELISABETA MAURER de la Liceul nr. 4 din Arad, a investit în ele experiența pe peste 20 de ani de muncă didactică. Spre deosebire de tipul curent de mașină cu bile, mașina concepută de tov. Maurer cuprinde trei rînduri de bile (care au de fapt forma unor calote sferice) — primul rînd de 10 piese, al doilea de 20, iar al treilea de 100 de elemente avînd dimensiuni descrescătoare, fiecare rînd înșirat pe cite un ax.

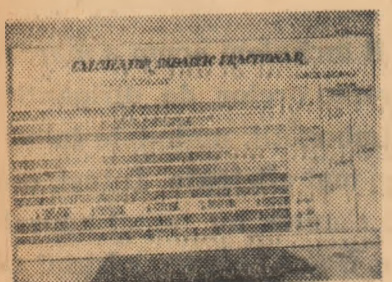
cestora în fracții zecimale, să sesizeze raporturile fracțiilor cu numerele zecimale finite și infinite periodice etc. Aparatele didactice construite de profesoara Maurer au fost experimentate în decurs de un an școlar. Apoi ele au fost prezentate spre discutare cercurilor pedagogice ale profesorilor de matematică de la școlile generale și din liceele orașului Arad. În cele două cercuri s-a ajuns la concluzia că mașina cu bile dă posibilitatea înțelții clare a calculelor cu trecere peste 10 și ușurează înțelțirea copiilor care în mod obșniștit întâmpină greutăți la însușirea operațiilor matematice, mai ales datorită faptului că permite să se verifice pe dată exactitatea soluțiilor (efectul adunării, școlarul întoarce imediat bila și citește cifra înscrisă pe fața plană). S-a recomandat, ca urmare, producerea în serie a acestei mașini de scoțitul și generalizarea folosirii ei la clasele I. Cît despre calcula-

Mașina de scoțitul

Elementele acesteia, indiferent de dimensiunile lor, sînt excentrice, avînd o față plană pe care se află înscris numărul lor de ordine. Primele experimente, efectuate la clasele întâi ale liceelor nr. 2 și nr. 4 din Arad, au permis aplicarea unor procedee metodice eficiente de predare a cunoștințelor elementare despre numere în sistemul zecimal, de efectuare rațională a operațiilor aritmetice etc.

La rîndul său, calculatorul fracționar îl ajută pe elevi să înțeleagă pe o cale intuitivă relațiile de mărime între fracțiile ordinare, să învețe cum să efectueze operațiile cu fracții ordinare transformarea a-

Calculatorul fracționar

torul didactic fracționar, a fost recomandat ca mijloc auxiliar în predare, cu unele rezerve datorate ponderii prea mari pe care o are aici intuiția în raport cu specificul vârstei elevilor. În realitate, însă, după folosirea lui la lucrările de control date elevilor din cîteva clase diferite s-a constatat un ade-vărat salt spre notele de 9 și 10, circa 40 la sută din lucrări fiind rezolvate fără greșelă.

Dar să urmărim mai departe soarta celor două inovații. Mașina cu bile a fost avizată de comisia de invenții și inovatii a Ministerului Învățămîntului, dată sectorului de prototipuri al I.M.D. spre a fi realizată în cîteva exemplare și trimisă spre experimentare citorva școli din Capitală.

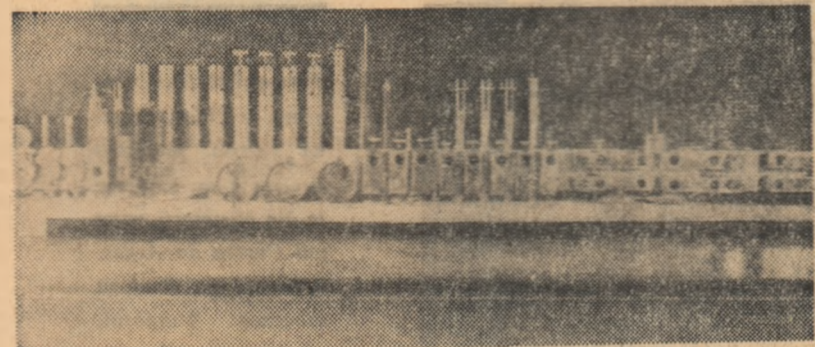
Nu pot să spun cum se desfășoară acest experiment — răspunsul întrebării noastre prof. E. Maurer — intrucit de la începutul lui și pînă astăzi nu am fost pusă în nici un fel în cunoștință cu evoluția lui.

Ciudat mijloc de a experimenta, în care cel ce poate da indicațiile de maximă competență nu este nici măcar consultat...

Între timp, experimentul a cîștigat teren prin colportare orală,

fiînd aplicat cu succes în cîteva școli generale din orașul Reșița, după cum menționează o serie de scrisori primite de tov. Maurer. Înșuși acest fapt sugerează o serie de posibilități de valorificare organizată pe aria regiunii. Bine înțeles, aceasta presupune un spi-

cazul experiențelor care se pot efectua numai în planul orizontal (experiențele cu acul magnetic, spectre magnetice, fenomenele la suprafața unui lichid etc.). Ea dă totodată posibilitatea montării tuturor demonstrațiilor chiar în fața elevilor. Toate piesele folosite la

Piese din trusa de demonstrații

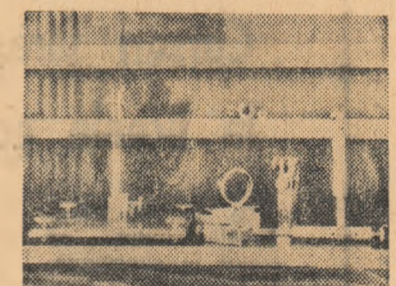
rit deschis înnoirilor din învățămînt și nu un „academicism” cu ochelari ce îngustează la maximum cîmpul de vedere. Un asemenea „academicism” au dovedit unii lectori ai secției de specialitate de la IPCD — Timișoara, care, de pe scocul „competenței” lor, au caracterizat lucrarea cuprinzînd rezultatele experimentării celor două tipuri de material didactic, prezentată de profesoara E. Maurer la examenul pentru obținerea gradului întâi, drept „preocupări nesemnificative”. Noroc că specialiștii Facultății de matematică a Universității din Timișoara au înțeles într-o măsură mai mare valoarea acestei activități și au încurajat-o.

Soarta unei combine de demonstrații și lucrări frontale

— Este o realizare ideală pentru demonstrații și lucrări frontale de fizică în școlile generale, foarte utilă mai ales școlilor generale din mediul sătesc, datorită spațiului redus pe care îl ocupă — așa ne-a prezentat prof. ILIE DEAC, de la secția de învățămînt Arad, combina didactică și trusele aferente realizate de prof. FRANCIS PRETZ de la Școala generală din comuna Tudor Vladimirescu. Această apreciere s-a dovedit ulterior, pe parcursul unui mare număr de demonstrații, pe deplin întemeiată. Combina permite efectuarea demonstrațiilor pentru majoritatea lucrărilor de fizică cerute în clasele V—VIII, iar trusele anexă asigură realizarea principalelor experiențe, simultan, de către 15 grupe a cite doi elevi. Spațiul redus pe care îl ocupă ansamblul îl necesită atât pentru depozitarea cît și pentru utilizarea recomandată în mod special pentru folosirea în școlile generale sătești. Trusa destinată demonstrațiilor se compune din piese cu caracter universal, intersanjabile, folosite la montarea unor experiențe, ca și din piese fixe, particulare. Pentru a se asigura o vizibilitate perfectă experiențele se montează fie pe o masă specială, fie o planșetă verticală cu șine și console, ambele fiind de construcție originală. Toate piesele se montează cu o excepțională repeziție, fiind prevăzute cu clemene de fixare, cu banane, cu bușe etc. Masa de demonstrații are montată deasupra o oglindă înclinată sub un unghi de 45°, asigurînd vizibilitatea perfectă în

demonstrațiile de electricitate și optică sînt montate pe suport care alunecă pe șine, iar instrumentele de măsurat sînt așezate pe console, ceea ce ușurează, de asemenea, efectuarea rapidă a experiențelor și asigură o vizibilitate deplină.

Tov. Pretz, realizatorul acestei

Planșeta cu șine și console.

— Este o realizare ideală pentru demonstrații și lucrări frontale de fizică în școlile generale, foarte utilă mai ales școlilor generale din mediul sătesc, datorită spațiului redus pe care îl ocupă — așa ne-a prezentat prof. ILIE DEAC, de la secția de învățămînt Arad, combina didactică și trusele aferente realizate de prof. FRANCIS PRETZ de la Școala generală din comuna Tudor Vladimirescu.

— Este o realizare ideală pentru demonstrații și lucrări frontale de fizică în școlile generale, foarte utilă mai ales școlilor generale din mediul sătesc, datorită spațiului redus pe care îl ocupă — așa ne-a prezentat prof. ILIE DEAC, de la secția de învățămînt Arad, combina didactică și trusele aferente realizate de prof. FRANCIS PRETZ de la Școala generală din comuna Tudor Vladimirescu.

— Este o realizare ideală pentru demonstrații și lucrări frontale de fizică în școlile generale, foarte utilă mai ales școlilor generale din mediul sătesc, datorită spațiului redus pe care îl ocupă — așa ne-a prezentat prof. ILIE DEAC, de la secția de învățămînt Arad, combina didactică și trusele aferente realizate de prof. FRANCIS PRETZ de la Școala generală din comuna Tudor Vladimirescu.

— Este o realizare ideală pentru demonstrații și lucrări frontale de fizică în școlile generale, foarte utilă mai ales școlilor generale din mediul sătesc, datorită spațiului redus pe care îl ocupă — așa ne-a prezentat prof. ILIE DEAC, de la secția de învățămînt Arad, combina didactică și trusele aferente realizate de prof. FRANCIS PRETZ de la Școala generală din comuna Tudor Vladimirescu.

combine didactice, a pornit de la ideea că modernizarea înseamnă funcționalitate didactică, acuratețe tehnică și estetică, dar în același timp, și un preț de cost cît mai scăzut. „M-am străduit să folosesc un număr cît se poate de mic și cît mai lăptos de piese „universale”, la montarea unui număr cît mai mare de experiențe — ne-a declarat tov. Francis Pretz. Pentru aceasta am analizat atît realizările de acest gen ale I.M.D., cît și trusele cele mai moderne construite de mari întreprinderi străine specializate în fabricarea materialului didactic.

Fie și numai îmbinarea aceasta a pedagogicului cu economicul, din păcate încă rar înfățișată în producția noastră de material didactic, ar fi trebuit să stîrnească un interes mai susținut din partea forurilor competente. Mai mult, combina a fost apreciată strălucit de către cercul pedagogic. A fost trimisă apoi, spre avizare, forurilor în drept. Între timp, însă, nu s-a întreprins nimic pentru experimentarea ei mai largă. Se așteaptă. Se așteaptă la secția de învățămînt a regiunii Banat, cît și la I.M.D.,

Precum se vede din aceste exemple, din păcate nu singulare, se face încă puțin pentru ca inovația didactică să devină un câștig real pe întreaga arie a învățămîntului.

Discuțiile purtate cu numeroși membri ai corpului didactic din școlile regiunii Banat, ca de pildă, prof. ION CHIRILUC, directorul Școlii generale din Sîrja, ing. IOSIF CZEGLEDI, directorul Școlii profesionale nr. 1 din Arad, prof. ALEX. KLEMSCH, directorul Liceului din Pincota, prof. EUGEN TUDOR, șeful secției de învățămînt a orașului Arad, prof. PAVEL GALEA, șeful secției de învățămînt a raionului Arad etc. — ne-au sugerat o serie de soluții care pot fi aplicate imediat, cu evidente rezultate pozitive. Transcriem cîteva din cele mai importante.

• Apare de mare interes editarea unor caiete selective în care să fie descrise metode pedagogice noi, inovații și alte realizări didactice obținute în diferite școli, asemenea caietelor selective care apar în mod curent pentru diferite domenii ale industriei. Caietele ar putea să cuprindă numele realizatorilor, descrierea succintă a inovației, principalele rezultate ale aplicării ei, să arate cum pot fi obținute date suplimentare în vederea însușirii experienței respective. Pînă la editarea pe scară națională a acestor caiete selective — parînd ce ar reveni societăților științifice ale cadrelor didactice — s-ar putea scoate asemenea caiete la nivelul fiecărei regiuni.

• La cercurile pedagogice raionale să fie invitate cadrele didactice care manifestă inițiativă creatoare, care realizează inovații, pentru a vorbi despre experiența lor, despre posibilitățile extinderii acesteia.

• Pînă la intrarea în producție de serie, în cadrul I.M.D., a anumitor aparate și mijloace didactice noi, acestea să fie multiplicare pe plan regional, pentru o experimentare mai largă, în cadrul atelelor din școlile profesionale și liceele de specialitate, valorificîndu-se astfel în mai mare măsură, în scopuri didactice, practica elevilor din aceste școli.

Lista propunerilor rămîne însă deschisă. Așteptăm în continuare sugestiile cititorilor cu privire la posibilitatea valorificării și răspîndirii experienței inovatoare din școli.

Pornind de la o temă pentru ora de desen

Doina, fetița vecinului meu, m-a rugat să-i fac un desen după natură, dar din... carte. Mi-a întins manualul pentru clasa a VI-a, deschis la pagina 17, unde este imprimat, pentru profesori și pentru elevi, un exemplu de desen după natură, deasupra căruia era scris de mîna, ca la tema de gramatică: Să se copieze pe caietul de curs. Răsfoind manualul am văzut că și celelalte exemple purtau, toate, aceeași indicație.

Am așezat în fața Doinei o natură statică veridică și am îndemnat-o să lucreze singură după acest model.

Nu pot, mi-a răspuns ea. Așa n-am lucrat niciodată.

Dar cum ai lucra?

Tovarășă profesoară nu spune la ce pagină să deschidem, avem fața de caiet sub fața de carte și tragem cu creionul pe contur, așa ca să rămîna urme. Pe urmă, pes-

te ele, desenăm linii și umplem cu umbră. Într-adevăr, toate ilustrațiile erau perioritate de creion și imprimare ca niște ștanțe.

— Și ce spune tovarășă profesoară despre desenele voastre? — De mine spune că mișcălesc. Aș vrea și eu să iau o dată zecă, dar nu pot.

Am insistat să încerc un desen după natură. La început se temea de hirtie, căuta parcă niște urme nevăzute. Totuși, a realizat o imagine apropiată de model. E drept, turlind oarecum volumele, așa cum fac copiii, dar evidențind posibilități certe pentru desen.

A doua zi însă mi-a arătat schița impondabilă cu un „4 (patru)” înscris cu creionul roșu, ca o sentință irevocabilă.

Înțelegerea m-a pus pe gînduri. De unde și cum s-a răspîndit la unii această concepție despre predarea desenului? Cum a putut fi transformată o activi-

tate menită să formeze o serie de importante cunoștințe și deprinderi și să cultive gustul pentru frumos al copiilor într-o activitate mecanică, lipsită de orice har? Cum s-a născut această „metodă” sigură de a nu-i învăța pe elevi desenul?

O bună parte din vină o poartă aici, cred, cei care privesc lecțiile de desen mai ales prin prismă posibilităților de a da anumitor cadre didactice ore în cumul. Ca urmare, lecțiile respective sînt făcute de multe ori de oameni care n-au de desenul, cum se spune, nici în clin, nici în mîinec. Or, în orice colectiv, chiar dacă nu există un profesor de specialitate, nu se poate să nu fie cel puțin un om cu dragoste și interes pentru desen, în stare să adapteze lecțiile psihologiei copiilor, să lase să se manifeste temperamentul și imaginația lor, să le cultive dragostea pentru frumos, pentru artă.

Nu obligați copiii să copieze clișee de pe fișele cărților și revistelor și nu umblați cu creionul dumnea-voastră pe desenele lor. Puneți sub ochii copiilor obiecte simple, colorate puternic, căci pe ei culoarea li cheamă așa cum li cheamă clintele, jocul și povestea. Obșniștii să coloreze spontan, așa cum rostogolesc mingea, și nu vă speriați de chietele ce răzbat din planșele lor.

Nu-i deprindeți numai cu reproducerea unor obiecte neinsufletește. Nu uitați că drumul spre frumos trece prin natură, prin basm și folclor, și tot pe acolo trece și drumul nostru spre sufletul lor. De aceea plimbați-i prin aerul, prin poieni, prin crînguri, pe malurile gîrlor, pe prundișurile cu pietre sculptate de apă, faceți-i să vadă, să simtă clocolul gîzilor colorate, al fluturilor și păsărilor, strălucirea florilor, foșnetul

padurilor. Aduceți în școală fessura, fărîncească iar cei care n-au muncii în școlile școlare, scoateți-i pe elevi pe uliți, faceți acolo lecția de desen, cerîndu-le să transpună pe hirtie creațiile de pe stilpii porților, de pe trunchiurile traților.

De multe ori desenele copiilor nu însemnă neapărat talent, dar întotdeauna ele sînt o mătură. Strîngeți lucrările lor în mape, faceți colecții pe elevi și teme, urmăriți evoluția lor și veți vedea că unele desene spun mai mult decît fișele de observație ale dirigintilor.

In discuțiile pe care le aveți cu copiii nu încercați să le înfățișeze prelegeri despre istoria artei, căci acestea nu-i mișcă, nu-i conving. Mai bine aduceți în fața lor reproduceri bine executate și cereți elevilor să le compare, să numere chiar elementele figurative adunate laolaltă de pictor, îndemnați-i să caute

care artist spînea mai mult cu imagini mai puțin și veți face o lecție despre imagine, despre limbajul plastic, despre evoluția picturii. De aici, treceți la teapă, cu perseverență, îi puteți apropia de înțelegerea artei contemporane, pe care nu vă grăbiți să-o negați pînă nu vă spune conștiința că ați făcut tot ce să puteți să ajungeți la înțelegerea ei.

Nu lăsați perții școlii despuții. Impodabili să reproducă valoroase, cu imagini de artă din expoziții, cu imagini realizate de copiii înșiși, puternic colorate și înrămate cu gust.

lar dumnea-voastră, tovarășii inspeciori de la secțiile de învățămînt, cînd parții cu brigișile în școli, mai interesați-vă și de soarta acestui obiect de învățămînt — desenul.

Prof. MARIN PETRE-CONSTANTIN Tirgoviste

ORA DE DIRIGENȚIE și labirinturile formalismului

Un laborator în care se finalizează întreaga muncă instructiv-educativă sau un cadru al improvizației?

Ciudat, dar din discuțiile purtate am aflat că pentru unii diriginți întocmirea planului tematic al orelor de dirigenție (firește a unui plan judicios, elaborat pe baze științifice) și, mai ales, aplicarea lui, constituie o adevărată obsesie. Mai în glumă, mai în serios, un diriginț nu mărturisea că ar plăti bucurii din salariu remunerația cuvenită pentru dirigenție numai să „scape” de o astfel de activitate. Lăsând la o parte gluma și analizând serios problema, se poate ajunge la concluzia — la care de fapt au ajuns majoritatea diriginților — că obsesia unora, ca și tendința altora de a scăpa de dirigenție pe motiv că este „foarte dificilă și complicată”, nu este întru totul adevărată. De adevărat, nu se poate spune că întocmirea unui plan bun, care să ducă la organizarea unor ore de dirigenție interesante, atractive și cu bogat conținut educativ, nu presupune o preocupare, o muncă deosebită, că de multe ori nu este mai ușor să pregătești și să duci la o oră de curs decât una de dirigenție. Să recunoaștem însă că în cele mai multe cazuri (atunci când, bineînțeles, nu este la mijloc comoditatea) e vorba de neînțelegerea elară a scopului acestor ore.

De la lucru început trebuie precizat un lucru, subliniat de alții de toți participanții la ancheta noastră: anume, că ora de dirigenție își are rolul numai dacă este integrată organic în activitatea generală a școlii, dacă obiectivele, conținutul și scopul său concordă cu cele ale întregului proces instructiv-educativ. Am ținut să evidențiem această idee pentru că, de fapt, ea constituie punctul de la care trebuie să se pornească în organizarea și desfășurarea orelor de dirigenție.

Ora de dirigenție — spune profesorul CONSTANTIN IACOB din Sibiu — își atinge scopul numai dacă face parte dintr-un sistem unitar bine determinat, numai dacă este privită ca o activitate care vine să completeze, să continue prin metode și forme specifice munca educativă a profesorului, numai dacă întregul program al dirigenției este subordonat obiectivelor educative ale școlii. Aș spune că ea seamănă cu un laborator în care se prelucerează, se sistematizează și se finalizează întreaga activitate educativă. Atunci când lucrurile sînt privite astfel, devine limpede ce trebuie discutat în ora de dirigenție, cum trebuie duse discuțiile.

Regia și culisele ei

Nu numai în tematica insuficient chibzuită, dar și în modul de organizare a orelor de dirigenție se află izvoarele formalismului. — Cum să nu fie formală și superficială o oră de dirigenție care este pregătită întotdeauna după un tipic? — ne spune prof. FLORIAN CRETEANU din Iași, cu mică variație, acesta: anunțăm tema pentru data viitoare, dirigențele recomandă elevilor să ceară bibliotecii materialul necesar și să-l „studieze”. În posesia unui material mai mult sau mai puțin adecvat, elevii copiază, după cum îl tale capul, o pagină, două. La ora de dirigenție, cei care „s-au pregătit” își spun părerea citind pe rînd pagina pe care au copiat-o la bibliotecă. La urmă dirigențele trage concluzia.

Dacă e vorba de o oră de dirigenție „deschisă”, cu asistență, atunci — ce să mai vorbim, atunci e chiar ca la teatru, cu regia în regulă. De obicei, în aceste cazuri, desfășurarea orei se împarte pe roluri, fiecare elev avînd de învățat o replică prin care să răspundă, chipurile, la o întrebare (știută mai dinainte). Ora se desfășoară, desigur, „perfect” — cu răspunsuri de nivel superior, date într-o exprimare „ca la carte”. Ce mi se pare

cuților. De cele mai multe ori aceasta se întâmplă cînd ora de dirigenție este privită ca o anexă, ca un apendice al procesului de învățămînt care nu urmărește un țel anume și nu se leagă de celelalte aspecte ale procesului instructiv-educativ, de problemele și preocupările pe care le ridică colectivul clasei respective. Firește că pe acest teren al improvizației, formalismul superficialității găsește drum deschis.

Iată un caz recent. Cu cîteva minute înainte orei, dirigențele unei clase a XI-a răsufă ușurat: după o „consultare” cu un coleg găsite în sfîrșit un subiect de discuție: „Cum luăm notițe”. Grozavă temă! Acum, după 11 ani de școală, cînd ar fi fost atîtea de spus viitorilor absolvenți, aceștia puteau afla, în sfîrșit, cum să-și ia notițele! Astfel de ore de dirigenție, despre a căror oportunitate și eficiență este inutil să mai vorbim, se mai întînesc din păcate destul de des în școlile noastre. Iar izvorul formalismului care se manifestă în cadrul lor trebuie căutat în nesocotirea, în ignorarea de către unii diriginți a cerințelor de care aminteam mai sus.

Nu încapem din nou să oprim judecătoarea asupra orei de dirigenție ar duce și la înlăturarea altor manifestări crase ale formalismului în ora de dirigenție — ca de pildă copierea, prelucrarea de-a gata a planului tematic. — Cum să-i calificăm oare — se întreba prof. FLORIAN CRETEANU, directorul Liceului „Unirea” din Turnu Măgurele — pe acei profesori care, propunîndu-și să „rezolve” fără complicații problema planului, îl copiază de la alții sau îl folosesc pe cel întocmit de ei înșiși cu un an în urmă. Cum arată un astfel de plan și în ce măsură respectă specificul colectivului de elevi, este lesne de înțeles. „Rezolvarea” aceasta, practică de unii diriginți, nu duce decît la formalism, la superficialitate. Planul de muncă al dirigenției trebuie să sintetizeze experiența sa pedagogică, să ilustreze capacitatea sa creatoare și, mai ales, să dovedească o cunoaștere profundă, multilaterală a colectivului, a fiecărui elev pe care este chemat să-l educe, să-l formeze.

Vorbim despre modul în care și-au alcătuit planurile de muncă diriginții Liceului din Comănești, prof. GH. MOVILA, directorul acestui liceu ne arată că au obținut rezultate bune a acel diriginț care înainte de întocmirea tematicii al consultat clasa urmîrind să afle ce probleme polarizează interesul elevilor, ce ar dori ei înșii să discute, încadrînd preocupările lor în obiectivele generale ale planului.

mai grav este că uneori asemenea ore sînt recomandate de organele de îndrumare. O astfel de oră, înregistrată pe bandă de magnetofon, ni s-a prezentat odată ca exemplu demn de urmat, la o conferință regională. Regizarea nu poate duce decît la efecte educative contrare celor scontate. — Un exemplu. Am fost invitați, în urmă cu cîtiva timp, la o oră de dirigenție la clasa a XI-a, avînd ca temă orientarea profesională. Ora s-a desfășurat după toate regulile artei, impresionîndu-ne și pe noi ca și pe toți ceilalți invitați. Întîmplarea a făcut ca în drum spre casă să călătorim în autobuz împreună cu una dintre elevele care în timpul orei a vorbit cu deosebit patos despre profesiunea pe care și-a ales-o, aceea de economist. Firește, discuția noastră a continuat pe aceeași temă. La un moment dat, vădit stîngherită, eleva ne-a mărturisit: „Să vă spun drept, eu vreau să mă fac medic — dar tovarășa dirigință m-a desemnat pe mine să vorbesc despre profesiunea de economist.” — Ce situație penibilă! Cu bună știință a fost promovată falșiatarea! Poate fi ceva mai dăunător?

„Instructivismul”

— Un aspect al formalismului care, după părerea mea, este discutat foarte puțin este acela pe care l-am numit „instructivismul” — ne-a spus prof. ION D. DUMITRU, directorul liceului din Mîncuș-Ungureni. Consider că acest aspect, care apare ca rezultat al specialității profesorului dirigenție, este una din cele mai frecvente fețe ale formalismului. De multe ori diriginții sînt tentați să discute cu elevii probleme care (în de obiectul lor — literatură, fizică, matematică, biologie, chimie, geografie etc. — deoarece le vine mai ușor, fiind, cum s-ar zice, „în temă”. Pe această cale unele ore de dirigenție se transformă în lecții obișnuite. Elevii iau chiar notițe pe care au datorită să le învețe pentru viitoarea oră de dirigenție, cînd se va face legătura cu „lecția” precedentă. Se neglijează,

Un adevărat maraton scriptic

Aproape toți participanții la ancheta noastră au adus în discuție problema volumului mare de „documente școlare” pe care trebuie să le întocmească un diriginț și a formalismului care se cubărește în scrierile dosarelor cu planuri și situații, a culetelor și fișelor de tot felul.

— Cu cît numărul scrierilor este mai mare, cu atît valoarea muncii dirigenției scade — este de părere profesorul CONSTANTIN IACOB. Mai mult timp se folosește pentru acoperirea cu cerneală a unor hîrtii decît pentru cercetarea, cunoașterea și formarea personalității elevilor. Numărul mare al scrierilor duce la o muncă de suprafață. — Sîntem de acord că munca trebuie planificată și ogîndită în diverse documente, dar sînt prea multe — ne spune prof. ION D. DUMITRU. Aș dori să prezint o listă a documentelor pe care trebuie să le țină la zi cel care, pe lângă munca lui de profesor, mai este și diriginț și comandant de pionieri sau secretar U.T.C. (ca să nu mai vorbim de sarcinile obiștuite). Plan anual, plan trimestrial, planuri de lecții (pentru cel fără examen de definitiv) — la specialitate, plan anual, plan trimestrial și plan operativ săptămînal pentru dirigenție, plan tematic al orelor de dirigenție (ore care se includ de fapt și în planul trimestrial), caietul dirigenției, caietul planurilor pe ore, planuri de activitate cu pionierii sau uteciștii etc. Cine poate face față cu succes unui asemenea maraton scriptic?

De remarcat că, discutînd această problemă în diferite școli și consultînd o sumedenie de documente, am constatat că în absolut toate școlile există mai multe documente decît cele prevăzute în regulamentul școlar. Și o altă remarcă: ele se deosebesc și ca număr și ca tematică, de la raion la raion. Originea lor este diferită: unele se datoresc unor „inovatorii” — care de multe ori ar putea fi denumite „complicații” — altele provin din anumite recomandări ale organelor de învățămînt care, pînă ajung la

acestor ore. Noua programă lasă numai să se înțeleagă că se poate simplifica tipologia orelor în funcție de conținutul lor (ore de educație moral-cetățenească, de organizare și educare a colectivului de elevi, de analiză a activității colective). Am dori însă să se elucideze complet problema tipologiei orelor de dirigenție, pentru că în multe privințe și ea constituie izvorul formalismului și șablonului. Consider că ar trebui realizate mai multe ore de educație estetică me-

ci în cadrul unei serbări școlare. Iar orele de dirigenție închinată unor evenimente din viața și lupta poporului nostru, unor serbări dragi tuturor, trebuie să apeleze nu la cuvînte învățate „din carte”, ci la gândurile și convingerile elevilor, la sentimentele nobile pe care noi, ca diriginți, le-am sădit în sufletele lor.

— În schimb temele educative care cer o pregătire pedagogică generală, tocmai acestea care prin esența lor răspund mîinii muncii dirigenției. Temele „instructiviste” de care ne-a vorbit prof. DUMITRU se întîlesc din păcate, în destul de multe școli. Profesorii de geografie organizează numai „călătorii pe hîrtă”, cei de istorie abordează numai teme istorice, cei de matematică vorbesc doar de astronomie ș.a.m.d. Ce se realizează pe această cale? Se repetă sau, uneori, se anticipează cunoștințele căpătate de elevi în cadrul programei de învățămînt la geografie, istorie, matematică etc. Atunci nu au asemenea ore un caracter formal? Nu se răpește pe degeaba timpul dedicat dezbaterii unor teme educative? Răspunsul este clar.

oamenii din școli, se metamorfozează în „sarcini strict obligatorii”.

— În unele locuri profesorul dirigenție este transformat ad-hoc într-un statistician pus să completeze diferite formulare care de care mai complicate și incuileite — arată prof. ION MOTOARCA de la Liceul „I. Slavici” din Arad. Trebuie întocmite diverse situații cu date privitoare frecvența notării (la noi se cer asemenea situații bilunare). Situațiile, de obicei, au rubricile multe, se cer procentaje, comparații cu situația similară din aceeași etapă a anului școlar trecut etc. Ne întrebăm: cui folosesc toate acestea? Există oare cineva care să le analizeze și dacă da, atunci ce măsuri se iau în urma concluziilor trase? Dirigențele alcătuiesc an de an statistici, dar nu le vede rostul. În catalog — care este un document de stat — există rubrici statistice care trebuie completate. Oare nu sînt suficiente? Fără să nege importanța unor planuri și evidente — unele chiar foarte utile și indispensabile — interlocoții noștri au subliniat că uneori, înapoi a unor cortine de hîrtii frumos lîniate și scrise, se află o muncă educativă lipsită de conținut.

— Consider că o manifestare crasă de formalism aprecierea favorabilă a acelor diriginți care întocmesc tot felul de planificări și planuri, însemnări și caracterizări pe zece de pagini, evidente ale situațiilor la învățatură etc., cînd în realitate la clasele pe care le conduc lucrurile merg prost — apreciază prof. GH. MOVILA. A studiat caietele de evidență ale unui diriginț nu înseamnă decît 5 la sută din cunoașterea activității ce o desfășoară.

Desigur că în înlăturarea formalismului un rol important îl au directorii de școli, organele de îndrumare și control. Din păcate, în multe locuri, analize tematice și complexe a muncii educative și a eficienței sale în la locul studierii din scoară în scoară a unor dosare șnuruite și parafate. Poate mai mult decît în oricare domeniu al învățămîntului aici este necesară cunoașterea muncii vii, concrete.

O îndrumare mai concretă,

care să vizeze conținutul muncii

Majoritatea participanților la ancheta au subliniat că programa orelor de dirigenție, recent elaborată de Ministerul Învățămîntului, constituie un auxiliar prețios care contribuie la orientarea diriginților. — Programele — apreciază prof. ION D. DUMITRU, — ne dau multe lămuriri în legătură cu conținutul orelor de dirigenție. Bine ne-ar fi prins însă și unele lămuriri privind organizarea și desfășurarea

CONCURS DE MATERIAL DIDACTIC

— Tematica din anul 1967 —

În cursul acestui an Ministerul Învățămîntului organizează, ca și în anii precedenți, concursul de material didactic.

Concursul are următoarea tematică:

1. Trusă pentru studiul mișcării de rotație a corpului solid.

Trusa se va folosi pentru demonstrații (și eventual pentru lucrări de laborator) la clasa a X-a.

Cu ajutorul dispozitivelor componente ale trusei trebuie să se poată studia momentul de inerție, energia mișcării de rotație, momentul cinetic, precum și aplicațiile acestora la volan, giroscop etc. Dispozitivele vor fi cât mai simple și cît mai didactice.

2. Trusă pentru studiul vaporilor saturați și nesaturați (umiditatea aerului, punct de aburire etc.).

Cu ajutorul trusei trebuie să se efectueze experiențele prevăzute la clasa a X-a, capitolul vaporizare și condensare.

3. Trusă pentru studiul semiconductoarelor.

Trusa va conține material semiconductoare și anexe cu ajutorul cărora să se poată pune în evidență cît mai multe proprietăți ale substanelor semiconductoare, ale stratului de baraj, ale dispozitivelor semiconductoare. În producția curentă există fotodiode și termistori (produse IMD). Trusa se adresează cl. a XI-a de liceu și trebuie să păstreze caracterul didactic.

4. Trusă pentru producerea și studiul razelor infraroșii.

Cu dispozitivele trusei trebuie să se poată pune în evidență proprietățile infraroșilor (reflexie, refracție etc.), precum și exemple de aplicații ale acestora. Se adresează cl. a XII-a de liceu.

5. Aparat (dispozitiv) pentru măsurarea lungimii de undă a radiațiilor din spectrul vizibil.

Se adresează cl. a XII-a de liceu.

Aparatul trebuie să permită determinarea lungimii de undă prin simplă citire sau măsurări directe, fără a necesita instalații speciale.

6. Aparat (trusă) pentru lichifierea gazelor.

Aparatul trebuie să funcționeze conform principiilor indicate în manualul de fizică cl. a X-a reală.

7. Aparat pentru producerea și studiul oscilațiilor electrice (circuit oscilant cu accesorii).

Acest aparat se va folosi la clasa a VIII-a. Mijloacele (dispozitivele) pentru punerea în evidență și studierea oscilațiilor trebuie să fie moderne și accesibile elevilor.

8. Aparat (trusă) pentru punerea în evidență a reflexiei unelilor staționare sonore, prevăzute de programa școlară a clasei a X-a liceu.

9. Trusă pentru experiențe de fizică atomică și nucleară.

Trusa va conține aparatură necesară pentru realizarea celor mai simple experiențe privind structura atomului, proprietățile și efectele radiațiilor emise de nucleele radioactive etc. (clasa a XII-a).

10. Trusă pentru experiențe asupra razelor X.

Montajele cu piesele trusei vor trebui să pună în evidență modul de producere și principalele proprietăți ale

razelor X cu referiri la aplicațiile practice ale acestora.

11. Trusă cu aparate de măsurat electrice (demonstrative), pentru curent continuu și alternativ (pe carcasa comune, surturi interschimbabile de diferite valori).

12. Aparat demonstrativ pentru distilarea ucsată a lemnului sau cărbunelui.

Aparatul, necesar la predarea chimiei organice în liceu va permite identificarea unor produși de distilare.

13. Aparat demonstrativ pentru distilarea fracționată a țitelului.

Aparatul, necesar la predarea chimiei organice în liceu va permite obținerea produsilor de distilare în condiții de evitare a oricăror accidente.

14. Trusă pentru punerea în evidență a unor fenomene fizice la plante și animale (Trusă pentru lucrări elementare de biologie).

Trusa demonstrativă pentru liceele de cultură generală sau pentru școlile generale care să realizeze experiențe privind reflectarea unor fenomene fizice în activitatea vitală a funcțiilor unitare a diferitelor sisteme și organe.

15. Harta economică a Europei, format de 4X70X100 cm, în culori.

Modelele aparatelor sau trusei trebuie să fie moderne, didactice, accesibile elevilor și realizabile cu materiale din țară.

Pentru aceste lucrări se acordă premii și mențiuni de la 500 la 5.000 lei.

La concurs pot participa cadre didactice, muncitori, tehnicieni sau ingineri din întreprinderile ce produc material didactic sau din alte întreprinderi, precum și alte persoane. Pregătirea poate fi individuală sau colectivă. Se vor lua în considerare numai lucrările originale.

Lucrările se vor depune — ambalate și notate cu un motto ales de participanți — direct la registratura Ministerului Învățămîntului (str. Spiru Haret nr. 12), sau se vor trimite prin poștă, pînă la data încheierii concursului. Întrucît numele participanților nu trebuie să fie cunoscut decît după acordarea premiilor, semnarea lucrărilor cu numele autorilor are drept urmare scoaterea acestora din concurs. O dată cu lucrarea se va depune un plic închis, care va purta același motto cu lucrarea și care va conține și numele și prenumele participantului, profesia, adresa, telefonul, titlul lucrării depuse la concurs.

Lucrările premiate rîmîn în proprietatea Ministerului Învățămîntului, pentru a fi popularizate sau date în producție.

La solicitarea întreprinderii care introduce în fabricație lucrarea premiată, autorii sînt obligați să dea lămuriri și asistență tehnică necesară.

Acordarea premiilor în cadrul concursului nu privează de autori, în cazul introducerii în producție, de drepturile de autor sau inovator. Lucrările nepremiate se restituie concurenților.

Concursul se încheie la 1 octombrie 1967.

Participanții la concurs pot cere lămuriri suplimentare Ministerului Învățămîntului, Serv. pentru material didactic și instruire practică, str. Nufetilor nr. 30 (tel. 14.24.00).

Dacă nu vrei pui...

Era la sfîrșitul lui august 1964. Cu capul dădora de idei și cu inima plină de entuziasm am descins la Brăila. Purtam asupra mea o hîrtie prin care eram numit profesor de limba română la Școala generală nr. 8. La Brăila am aflat că școala aceasta nu era o școală oarecare, ci una experimentală. Eu atîm mai bine. Neprevăzutul îmi scotea în cale tocmai ceea ce îmi doream: probleme noi, inedite, o muncă nu numai didactică, dar și de cercetare. Prin schema de încadrare a școlii mi s-a repartizat clasa a III-a, la care urma să predau citirea, gramatica, lectura și compunerea.

E drept că aveam destule emoții. Facultatea nu mă pregătise pentru muncă în clasele mici. „Nu-i nimic, mi-am spus, o să mă documentez acum”. Am început să crut materiale despre predarea pe obiecte la clasele I-IV, dar n-am găsit ceva care să mă mulțumească. Am apelat la conducerea școlii, cerînd să mi se pună la dispoziție instrucțiunile privitoare la problemele urmărite de experiment. Așa ceva însă nu exista. Am cerut ajutor colegilor. Nu prea știau nici ei mai mult decît mine, dar s-au străduit să mă îndrumeze. M-am apucat deci de lucru. Un timp am tot cre-

zut că va apare, într-o zi, cineva de pe la vreun centru de urmărire a rezultatelor experimentului. Acel cineva ar fi putut să-mi îndrumeze activitatea, să-mi dea o orientare, să aprecieze încercările pe care le făcusem de anul sfîrșit. Dar am rămas cu speranța. Aș mai avea o singură dorință: să mă întîlnesc măcar cu unul din cei care și-au dat cu părerea că ar fi bine să se inițieze și la Brăila o școală experimentală și să-l întreb: Dacă nu-ți trebuie pui, pentru ce mai pui cloșca pe ouă?

Prof. NECULAI BOTABU Brăila

Ora de dirigenție = spectacol artistic?

Pornim pe panta regizării, unii diriginți organizează de-a dreptul, în orele pe care le conduc, adevărate spectacole. Sînt așa-numitele „ore festive” organizate de obicei cu prilejul unor aniversări și care se transformă în montaje literar-muzicale, în spectacole artistice.

În acest an școlar — ne-au relatat cîțiva diriginți de la Liceul nr. 30 din București — s-a prezentat ca bază de discuție în cadrul cercului metodic al diriginților, o asemenea oră festivă. Programul ei — trebuie să recunoaștem, bine pregătut — cuprindea versuri, cîntece

MODERNIZAREA LECȚIEI DE EDUCAȚIE FIZICĂ

Practica sportivă a valorificat în anii din urmă metode și forme eficiente de organizare a lecțiilor de antrenament sportiv, în pas cu noile descoperiri ale științei și tehnicii. Având în vedere actualitatea acestei probleme, ne propunem să punem în discuție unele aspecte ale ei.

O remarcă ce se cere subliniată de la bun început este că adesea modernizarea predării educației fizice a fost înțeleasă în mod îngust, fiind limitată la încercările de a adapta la specificul învățământului metodele moderne folosite în practica sportivă de performanță în cluburile sportive, în cluburi etc. Desigur, aceasta este una din căile cele mai importante de modernizare, dar paralel cu aceasta trebuie luate în considerare și alte aspecte.

În primul rând se impune, după părerea noastră, lărgirea inventarului sportiv cu care sînt înzestrate școlile. Sînt necesare pretutindeni terenuri și săli de educație fizică. În același timp, se cer a fi folosite unele mijloace audio-vizuale. De pildă, tehnica de execuție a unor procedee sportive este altă de cea practică, fapt implică neapărat aportul filmului pentru demonstrarea ei. De asemenea, trebuie luate în seamă rolul muzicii care însoțește executarea unor exerciții.

Pe lângă îmbunătățirea bazei materiale, introducerea metodelor moderne în lecțiile de educație fizică presupune, firește, și îmbunătățirea conținutului și orientării programelor acestui obiect de învățămînt.

Pentru a fi în stare să rezolve sarcinile legate de modernizarea predării educației fizice cadrele didactice trebuie să fie bine informate, să aibă posibilitatea de a se documenta, de a cunoaște experiența acumulată în domeniul specialității lor. Se știe însă că materialele editate de U.C.F.S. în legătură cu aceste probleme au un tiraj redus și că ele cuprind prea puține referințe la educația fizică școlară. De asemenea, în revistele de specialitate au fost publicate prea puține articole care să trateze problemele modernizării lecțiilor sau să popularizeze experiența unor cadre didactice. Se impune mai multă preocupare și în acest domeniu.

Trecînd la analiza încercărilor meritorii făcute de unele cadre didactice în legătură cu modernizarea predării educației fizice, trebuie arătat că deocamdată cele mai multe s-au orientat spre folosirea lucrului în circuit și, în cadrul acestuia, pentru a asigura alternanța dintre solicitare și odihnă, spre metoda intervalelor. Mai reținem și mai sporadic este folosită metoda contrațiilor izometrice, atunci cînd în lecții se prevede sarcina dezvoltării forței.

În general, folosirea metodelor noi dă rezultate bune. Există însă, în aplicarea lor, și o serie de neajunsuri. De exemplu, nu se ține în vedere că metoda de lucru cu o bună pregătire și cu un stadiu de activitate. Avînd în vedere că efectele activității desfășurate la acest nivel de solicitare a organismului se mențin mult timp după terminarea ei, trebuie asigurată în fațetele lecției, condiții pentru revenirea la o stare cât mai apropiată de cea de repaus.

Este necesar să se înțeleagă că lucrul în circuit nu reprezintă în principal o metodă de pregătire, ci o formă metodică de organizare a activității fizice, care permite aplicarea diferitelor metode de pregătire: metoda antrenamentelor cu intervale, metoda repetițiilor, metoda antrenamentelor alternative, metoda lucrului continuu, metodele folosite pentru dezvoltarea forței etc. În raport cu metoda folosită, gradul de solicitare va și mai ridicat sau mai scăzut și va influența în principal dezvoltarea unei anumite calități sau a unui complex de calități, în educația

fizică școlară, cel mai potrivit este lucrul în circuit cu folosirea intervalelor — varianta în care gradul de solicitare a organismului se situează între 50—70 la sută din efort, avînd o durată de maximum 45 secunde, iar pauza (activă sau completă) permite o recuperare parțială (pulsul revenind la valori care nu depășesc de două ori valoarea înregistrată în stare de repaus).

După cum se știe, cea mai răspîndită formă de organizare a circuitului este aceea a activității pe ateliere — fiecare grupă începînd activitatea cu un alt exercițiu. Această variantă are posibilități mai mari de aplicare în învățămînt, avînd în vedere efectele numeroase de elevi cu care se lucrează, spațiul restrîns și numărul limitat de materiale sportive. Folosirea ei este de recomandat atunci cînd se urmărește dezvoltarea fizică generală, influențarea dezvoltării tuturor calităților fizice în egală măsură. Cînd se trece la o activitate cu influență selectivă (complicîndu-se exercițiile din cadrul fiecărui atelier și folosindu-se solicitări mai intense), ca și în situațiile cînd se rezolvă și sarcini de instruire, folosirea acestei variante este mai puțin indicată, fiindcă în această situație o grupă poate să înceapă activitatea cu exerciții de forță, altele cu exerciții de viteză, rezistență sau instruire etc., și în acest caz efectul nu va fi același pentru toate grupele. Mai potrivit este, în aceste situații, circuitul pe mai multe canale (cercuite identice paralele), clasa fiind împărțită în grupuri de grupuri egale cu al circuitelor, fiecare grupă începînd lucrul cu același gen de exerciții. De asemenea pot fi folosite circuitele frontale, cînd toți elevii execută același exercițiu. Cea mai recomandabilă rezolvare este ca în acest gen de lecții circuitul să fie utilizat după perfecționarea deprinderilor motrice. Dacă se dăse prima formă de organizare (circuitul pe ateliere), profesorul trebuie să asigure un ritm potrivit de lucru, în măsură să favorizeze consolidarea deprinderilor motrice.

De asemenea, trebuie reținut că nu toate lecțiile trebuie organizate în circuit. Procedînd așa profesorul ar fi obligat să folosească un bagaj restrîns de mijloace și ar exercita un efort preponderent asupra dezvoltării calităților fizice în domeniul sportiv la fel de important, legate în special de formarea și perfecționarea unor lungi bagaje de deprinderi și de perfecționarea selectivă a aparatului locomotor.

O metodă cu largă aplicare în lecțiile de educație fizică este, după părerea noastră, metoda intervalelor, care se adresează în principal adaptării la solicitări fizice și psihice ale elevilor.

Stabilită pentru fiecare gen de exercițiu timpul de lucru cel mai potrivit pentru a realiza o solicitare optimă și alternanța acestei solicitări cu pauze de recuperare în complete se poate asigura o mai mare eficiență a lecției, o solicitare progresivă a funcțiilor amabile, o mai bună pregătire fizică.

Prof. GH. MITRA

fizică școlară, cel mai potrivit este lucrul în circuit cu folosirea intervalelor — varianta în care gradul de solicitare a organismului se situează între 50—70 la sută din efort, avînd o durată de maximum 45 secunde, iar pauza (activă sau completă) permite o recuperare parțială (pulsul revenind la valori care nu depășesc de două ori valoarea înregistrată în stare de repaus).

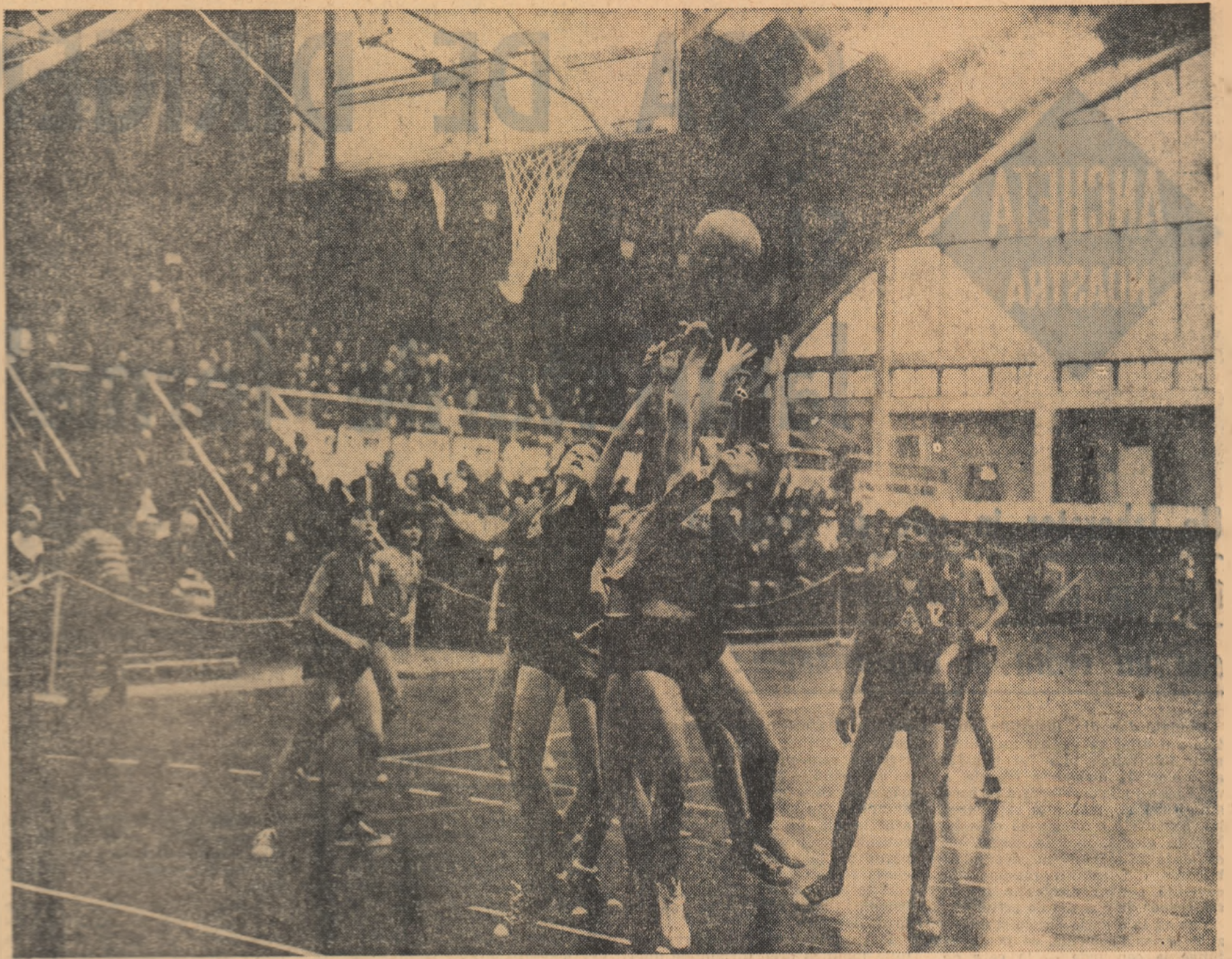
După cum se știe, cea mai răspîndită formă de organizare a circuitului este aceea a activității pe ateliere — fiecare grupă începînd activitatea cu un alt exercițiu. Această variantă are posibilități mai mari de aplicare în învățămînt, avînd în vedere efectele numeroase de elevi cu care se lucrează, spațiul restrîns și numărul limitat de materiale sportive. Folosirea ei este de recomandat atunci cînd se urmărește dezvoltarea fizică generală, influențarea dezvoltării tuturor calităților fizice în egală măsură. Cînd se trece la o activitate cu influență selectivă (complicîndu-se exercițiile din cadrul fiecărui atelier și folosindu-se solicitări mai intense), ca și în situațiile cînd se rezolvă și sarcini de instruire, folosirea acestei variante este mai puțin indicată, fiindcă în această situație o grupă poate să înceapă activitatea cu exerciții de forță, altele cu exerciții de viteză, rezistență sau instruire etc., și în acest caz efectul nu va fi același pentru toate grupele. Mai potrivit este, în aceste situații, circuitul pe mai multe canale (cercuite identice paralele), clasa fiind împărțită în grupuri de grupuri egale cu al circuitelor, fiecare grupă începînd lucrul cu același gen de exerciții. De asemenea pot fi folosite circuitele frontale, cînd toți elevii execută același exercițiu. Cea mai recomandabilă rezolvare este ca în acest gen de lecții circuitul să fie utilizat după perfecționarea deprinderilor motrice. Dacă se dăse prima formă de organizare (circuitul pe ateliere), profesorul trebuie să asigure un ritm potrivit de lucru, în măsură să favorizeze consolidarea deprinderilor motrice.

De asemenea, trebuie reținut că nu toate lecțiile trebuie organizate în circuit. Procedînd așa profesorul ar fi obligat să folosească un bagaj restrîns de mijloace și ar exercita un efort preponderent asupra dezvoltării calităților fizice în domeniul sportiv la fel de important, legate în special de formarea și perfecționarea unor lungi bagaje de deprinderi și de perfecționarea selectivă a aparatului locomotor.

O metodă cu largă aplicare în lecțiile de educație fizică este, după părerea noastră, metoda intervalelor, care se adresează în principal adaptării la solicitări fizice și psihice ale elevilor.

Stabilită pentru fiecare gen de exercițiu timpul de lucru cel mai potrivit pentru a realiza o solicitare optimă și alternanța acestei solicitări cu pauze de recuperare în complete se poate asigura o mai mare eficiență a lecției, o solicitare progresivă a funcțiilor amabile, o mai bună pregătire fizică.

Prof. GH. MITRA

Minibasketul — anticamera sportului de performanță — câștigă tot mai mulți adepți în școli.

BIBLIOGRAFIE

Pagini din lupta poporului român pentru independență națională (1877—1878)

DOCUMENTE ȘI TEXTE SOCIAL-POLITICE

Destinat unui cerc larg de cititori, volumul „Pagini din lupta poporului român pentru independență națională (1877—1878)”, apărut recent în Editura politică, reproduce documente și texte social-politice deosebit de importante. În parte însoțite, prezintă lupta poporului român pentru independența de stat proclamată la 9 mai 1877. Unele sînt semnate de personalități de seamă ale vieții politice și culturale, ca N. Bălcescu, M. Kogălniceanu, I. C. C. A. Rosetti, V. Alexandri, G. Cobuc, M. Eminescu, N. Iorga, A. D. Xenopoi ș.a.

Documentele și textele cuprinse în volum redau pe scurt lupta poporului român pentru independență începînd din 1821, insistînd mai ales asupra anilor 1877—1878. Ele evidențiază lupta maselor largi populare, care au sprijinit efectiv și au dus greul războiului de independență prin sacrificii imense, atât pe frontul cit și în spatele frontului.

Nenumărate pagini din volum vorbesc de lupta eroică a ostașilor români, de bătăliile importante la care au participat, în cooperare cu armatele ruse, împotriva Porții otomane. Entuziasmul stîrnit de lupta pentru independență în rândurile tărânilor, muncitorilor, intelectualității progresiste, contribuția poporului la cucerirea neatrării României, eoul luptei pentru independență, precum și eoul și sprijinirea acesteia în Transilvania, Banat și Bucovina sînt reflectate, de asemenea, în multe pagini. Este ogîndită activitatea diplomatică a unor oameni politici, și în primul rînd a lui M. Kogălniceanu, pentru obținerea independenței statului român și sînt prezentate aprecierile unor personalități de seamă și ale unor cercuri politice de peste hotare cu privire la acest moment important din istoria poporului român.

Războiul pentru independența națională a României

N. Adăniloae și I. Gh. Ciupșa, autorii lucrării „Războiul pentru independența națională a României”, apărută de curînd în Editura politică, prezintă situația economică și social-politică a României în strînsă conexiune cu necesitatea stringentă a înlăturării jugului otoman, care constituia o piedică în calea dezvoltării moderne a țării.

Schita istorică a evenimentelor legate de lupta poporului român pentru neafinare pe care o face broșura, în cadrul căreia locul central îl ocupă anii 1877—1878, are la bază cercetarea multilaterală a documentelor și izvoarelor contemporane perioadei, precum și nume-

1—31 mai „LUNA IMPRIMEURILOR“

- La magazin în sat ce s-a nîtmplat ?
- E vreo paradă a florilor ?
- Se poate ? Încă n-ai aflat ?
- E „LUNA IMPRIMEURILOR“

1-31 MAI

Organizarea ultimei etape școlare satisface toate exigențele ?

(Urmare din pag. 1-0)

limitează adeseori la a relua pur și simplu titlurile de lecții sau de capitole din programă sau din manual, în loc să fie astfel formulate încît să apeleze la judecata elevilor, să le ceară a reliefa, în răspunsurile lor, legătura cauzală a faptelor, să stimuleze puterea lor de a raționa, eliberînd-o de obsesia amănuntelor inutile.

Aprecînd activitatea din ultima etapă prof. GH. GRIGORESCU, director al Școlii generale din Bistrița, a comparat-o cu situația din trimestrele anterioare. „Exigențele noastre sînt parțial satisfăcute, ne-a spus tov. Grigorescu, pentru că activitatea din etapa actuală a fost precedată de un întreg ansamblu de acțiuni premergătoare. Am organizat astfel, la începutul anului școlar, un colochiu cu profesorii claselor a VIII-a în care au fost luate în discuție observațiile și îndrumările celor care au făcut parte din comisiile concursului de admitere la sesiunile din vara trecută. Profesorilor le-au fost semnalate laturile lacunare ale pregătirii candidaților, pentru a preîntîmpina reeditarea lor. Am organizat apoi discuții cu elevii și cu părinții lor pentru a le da îndrumări privind pregătirea individuală. Elevii au fost ajutați să se încadreze într-un program de studiu individual care să îmbine pregătirea lecțiilor pentru a doua zi, paralel cu recapitularea cunoștințelor“.

Profesorul IOAN CIMPEANU, de la Liceul nr. 15 din Cluj, ne-a făcut câteva propuneri în legătură cu calcularea mediei la concursul de admitere în liceu.

— Aș propune, a fost de părere tov. Cimpeanu, ca totalul notelor pe obiecte să nu se împartă la 3, ci la 5, adică la numărul probelor. În felul acesta s-ar ține seama că

la limba română și la matematică elevii dau examen din materia claselor V—VIII, pe cînd la Istoria României, numai din materia claselor a VIII-a. Un candidat care ia 5 la română, 6 la matematică și 10 la istorie obține media 7 — mai mare decît altele care la 7 la română, 7 la matematică și 6 la istorie. Cred că, ținîndu-se seama de volumul materialului pregătit, atunci cînd candidatul a obținut medie de trecere la fiecare obiect și se adună toate notele și să se împartă la numărul probelor. Cred că acest procedeu ar fi mai echitabil“.

În pragul baccalaureatului

Profesorii cu care am stat de vorbă la Liceul „Spiru Hare” din București s-au referit de preferință la problemele pregătirii absolvenților pentru examenul de baccalaureat. După părerea unor profesori, perioada afectată exclusiv pregătirii nu este absolut necesară. Cred — ne declara prof. TRAIAN IONESCU — că pregătirea pentru examenul de baccalaureat în cadrul școlii și mai puțin în cadrul liceului este mai puțin randament decît ar fi de a studia individual. După părerea mea acest răstimp ar trebui să fie lăsat la dispoziția candidaților, organizînd bineînțeles, pentru cei care sînt nevoia, consultații la toate obiectele de examen. Spun aceasta pentru că, obligîndu-l pe absolvenții să vină cîte sease ore pe zi la școală, pentru lecțiile de pregătire și să mai pîndă încă o oră sau două cu deplasarea de acasă la școală și înapoi — le lășăm prea puțin timp pentru studiu individual. Să mai ținem seama și de faptul că în cadrul cursurilor de pregătire pro-

fesorii trebuie să lucreze cu întreaga clasă, ceea ce practic înseamnă că numai un grup de elevi este solicitat să participe la desfășurarea lecției. Fîind vorba în general de lecții dificile, la desfășurarea lor sînt solicitați elevii buni. Deci, cei mai puțin pregătii au deșul de puțin de cîștigat. Pe de altă parte, pregătirea reprezintă pentru profesor în general un material care comprîmă în cîteva ore cursa a mai multor ani de predare. În astfel condiții lucrurile se desfasoară deșul de superficial“.

Considerînd dintr-un alt punct de vedere problema, prof. OSCAR ROSEANU atrage atenția asupra faptului că numărul materiilor ce trebuie să atragă după sine o anumită tendință spre superficialitate. Făcînd din examenul de baccalaureat un scop în sine, o serie de colective didactice își concentrează toate eforturile pe direcția celor trei discipline de studiu, neglijîndu-le pe celelalte. „Consider, spune tov. Roseanu, că pentru a asigura absolvenților siguranța unei pregătiri complexe de cultură generală, este necesar să acordăm atenția cuvenită tuturor disciplinelor, chiar dacă baccalaureatul se concentrează numai asupra unora dintre ele. Chiar pregătirea la aceste discipline obligă, atunci cînd e realizată cu seriozitate, la referiri și trimiteri privind celelalte obiecte de studiu“.

În timpul care a mai rămas, așa cum rezultă și din părerile formulate de profesorii care și-au spus cuvîntul în rîndurile de mai sus, este posibil să se ia încă măsuri, îndeosebi la nivelul școlilor, pentru ca activitatea desfășurată în această ultimă etapă să se ridice la înălțimea cerințelor actuale.